

P.P. 2833-2899

5904

K34/82 2833

904 (93)

H. M. Mohlabe,

Bethany Mission,

P.O. Box 39,

Trichardtsdal,

23-3-1953.

Estate of
Bachelor

rec
14/4/53

2833-2899 = 63 x f. 0.475

= 30 pp type

Tema ya 29.

@ 1.83 sh = f 2-15-0

Thoto ya khopê.

Temana ya 1: Thoto ya khopê.

5924 Khopê ke lesogana la go thoka mosadi. Go na le bana ba bangwe ba go tswalêga. Ke gore bana ba we ba re go ge ba šoma ba khôna go rêka dithoto tša bona. Bjale ge khopê e ka hwa, ya šiya lefa le we la yôna, ba swanetsê go šala ba le šu- niša. Taba khoro ke go gudisa leina la mohu, ka go tšeya mosadi ka dikhomo tše la a di šilego.

5925 Khodišo ya leina la mohu wa khopê. Mosadi o tswala bana. Bana ba we a ba tswale maffatha, ba tswadiwa ka go thathamana. Molaō ngwana wa pele ke yo mogolo. Mo a lebeletšê baratho ka mo- ka o re ke bana ba ka. Baratho le bo- na ba re ke papago rena. Bjale ge

Alredo getab P. 9

904

2834

K34/82

moratho wa mogolo a ka tšeya mosadi, leina la ngwana wa pele wa mothankana, ba mo rēla la mogolo. Mogolo mo a ilē a tšeya, ngwana wa gwe wa pele ba mo rēla la papago bona. Moratho wa yola le yēna o rēla ngwana wa gwe la mogolo. Ke moka go fo dirwa bjale bjale.

5926 Tšhumiso ya lefa la khopē. Khopē mo ilē ya hwa ya šiya dikhomo. Dikhomo tše we di lebane moratho wa gwe, ka baka la gore ke yēna mong ngwana wa gwe. Ke yēna yo we a swanetsēgo gore go tšeya mosadi, a re go twala ngwana a mo rēlē leina la mohu. Mosadi yo we a mo tšeyago ka dikhomo tše we tša mothahu wa mohu, ke mosadi wa gwe. Mohu o ta no nyarēla fēla ka leina la ngwana wa go bēlēgwa ke mosadi yo we.

5927 Kabagano ya lefa la go šiya ke khohē. Ge papagō bona a hwilē a šiya thoto. Ke gore mogolo wa bona. Moratho ke gore mothatami wa mohu, o swanetsē go tšeya mosadi ka tšona. Ge di ilē tša šala, o swanetsē go abēla baratho lefa le we. Ka gobane le bona e be e le mogolo wa bona. Bona ba ka no le šumisa ka mo-

khwa o we ba ka khōnago. Ge e le nyarêlō ya leina la gwe, e ʒa nyarêla ga molumi wa theetse. Ke gore yo we a gore go bēlēga ka moragō gwa bēlēga yēna.

5928 Ge khopē e ka hwa e the na dikhomo. Ga go bōnagale phapano, ka gobane moratho a tšeya mosadi, a ʒa a bēlēga ngwana wa mothankana, leina ba fo mo rēla la yēna mohu yola wa go hwa a the na thelo. Phapano ya gōna e tšwa melomong ya batho fēla. Ka gobane ba to no fēla ba bolabola gore yo, o ilē a tšeya mosadi ka dikhomo tša go šiya mogolwane. Mohu mokētē yēna o hwilē a ʒhoka le khogo ya lefofa. Maina a bona ka moka ga bona a swanetše go nyarêla. A go khodišo e ngwe kante le maina a bona.

5929 Mogolo a ka tšeya lefa la moratho. Ge moratho a ilē a hwa, ya ba o šiiile mogolo wa gwe fēla, mogolo a ka khōna go šumiša dikhomo tše we tša moratho. Le yēna a swanêla go di ja ka legano, o swanetše go tšeya mosadi ka tšona. Ge go ka ba le ngwana wa mothankana, o swanetše go mo rēla leina la mohu. Ke khopotšo ya gore ~~mot~~ moratho wa gwe, o ilē a

904

K34/82 2836

šiya dikhomo ka khakala.

5930 Papagô mohu wa khopê. Ke gore monna o tšeya mosadi, bjale a ta a bêtêga morwa ka o thii. Ke mmini mo-ekopedi. Ke the-ema. The šupa gore a gona yo we a swanetšego go mo fa. Ge e le koša o re go bina a ba a tiya moropa ka noši. Ka baka le we o swanetše go šumiša dikhomo tše we tša go šiya ke morwa wa gwe. Kudu o swanetše go tšeya mosadi ka tšôna. A ka dula le mosadi yo we. Ge a ilê a tswala nguana wa mothankana ke moka a mo vêla leina la yo la morwa wa gwe.

5932 Mmagô mohu wa khopê. Monna a ka tšeya mosadi, a tswala naê nguana wa mothankana, ke moka a hwa. Ka moragô ga lehu la papagwe, a šala a šoma a ba le dikhomo tša go tiya thôgô ya gwe. Ka moragô le yêna a latêla papagwe. O šile dikhoma tša gwe. Basadi ke batho ba go baka ke ditseka tša bana ba bona. O swanetše go godiša morwa wa gwe, ka go tšeya mosadi. Ke mo we leina la morwa wa gwe le tha phumugigo. Ka gobane mmago mohu, o ta fêla a re, o be a ta ba mogatšša mabu a la aka. Mabu

ke gore mohu. Ke moha ke mogatsa mabu.
Manna yo mongwe le mo a ka fo dula nae,
a na tuba. Bana ba we a belagago nae, ke
bana ba mabu. Mohu o bitsiwa mabu ka ba-
ka la gore khale, e be ba tha nyake go mmi-
tša ka leina la gwe. O be a bitsiwa ka leina
la gwe ka go rediwa ngwana leina le la la
gwe.

5932 Malome o tshepiša phumulo ya megokho
ka mosadi. Ka baka la go bona dikhomo tša
go šiya ke motogolo wa gwe, a ka bolabo-
la gore a mo fê tšona. Fêla a diyo thō-
ma ka noši, o bolabola lentšu le we ka
go kwa ditšhekelo tša batswadi ba mohu.
Ditšhekelo tša bona, di le gōdimu ga lefa
la mohu, ba šehela gore a ba tha te ba
le gore ba ka dira bjang ka tšona. Ke mo
we a nyaretšago lentšu le we la go ba
phumula megokho ka go ba fa mosadi.

5933 Taba ya phumulo ya megokho. A xe ta-
ba e we e dulago e dirêga. Ke gore malome
wa mohu, a še gantsi a ka felago a
thagiša lentšu la gore a fiwê dikhomo o
ša ba fa mosadi. Wa o kwa a thagiša
mantšu a mo futa o we, ke gore papago
mohu o hwilê. Bjale mathomola a we a

904

K34/82 2838

šetše a dirêgêla khaitšedi ya gwe. Ke mo we a khônago go bolabola, ka gore khaitšedi mphe ke ta go fa moradi.

5934 Mofola o ilê a tšeya hekapa. Bjale moradi yo we o ilê a bêlêga ngwana ka o thii bare ke Thephamo. Ngwana yo we e be e le mothankana. O ilê a fetsa go bolla papagwe a tha phela. Ka moragô ga mo a tha tšwa go fetsiša bogwêra, ke moka papagwe a hwa. O ilê a hwa a le moditšana. Mototogadi a šala mathomoleng le morwa wa gwe. O ilê a laya morwa wa gwe gore ngwana mo a šoma o šoma a rêka diputšanyana. Ka moragô ga diputšanyana ke moka o ta bôna o rêka khomo.

5935 Thephamo o ilê a kwa dita^yô tša mmagwe. Ka moragô ga mo a bôna gore o gudilê a ka khôna go šoma mošomo wa makhowa ke moka a ya makhoweng. O ilê a bêrêka a romêla tšhalete ga e. Mmagwe a fêla a rêka diruiwa. Diruiwa di a tswala. Tšhalete a e tswale. O ka beya šeleng ya fetsa mengwaga, wa ya wa e lebella, o ta no hwetsana e tha no ba yôna. Diruiwa tše we a go ba a dirêka di ilê tša tswalla kudu. Peelo ya mmagwe ya thaba kudu.

904

2839

K34182

Le yêna o ilê a thaba kudu, mo a hwetša-
na dipudi le dikhomo.

5936 O ilê a boya makhaweng ka moragô ga
mengwaga e menê. Ka moragô, ke moka
mmagwe a thôma go belaêla ge a bôna
ba we ba ilego nae' ba boya, yêna a t̃a
boe. Monna yo mongwe le yo mongwe yo we
a yago makhaweng, o fêla a mmošša gore
ge o ka bôna morwa wa ka mo we o mmo-
tše a boê. O ilê a lala a kwilê ke moka
ke mo a boya t̃hekhaweng. A re go fitša,
mmagwe a mo šupa lesome la dipudi
dinago le dikhomo tše t̃haano. Bjale o ka
loša ngwana wa motho, re t̃a šošêla mo-
tšhidi.

5937 Lesogana ga le t̃ha tšwa makhaweng,
dintši ke morarakano. Ke gore basadi ba
wêla gôdimu ga gwe gammôgô le matha-
ri. Yo mongwe le yo mongwe o nyaka e ke
a ka tšeya moredi wa gwe. Monna yo mo-
ngwe, o ilê a ba t̃habêla malaô tša-tšile
ba aloga bogwera. A re go bona, go bo-
lla gone le balotše le a lugilê, t̃ela ya
lehu ke e we malobiše. Mphathô o no we
wa madikwa o ilê wa fêla ka baka la
malaô. Ke gore go kutiwa ke basadi.

5938 Lehu la Thephamo. Ka moragō ga mo
 a builē makhweng, a ka a fetša dikhwedi
 tše pedi. Tšhwene ja mogo ka o thii o ta
 o kwa o, o lumišago mōla. Ke theema.
 Thalošo ya thona. Ke gore monna o swane-
 tše go robala le mosadi ka othii. Go bolwa-
 bolwa ka butabo. Ge o ilē wa gobala, o ta
 teba gore ke gobutsitše ke mokete. Bjale di-
 ngaka di ta khōna go go alafa. Morogana
 yo we o ilē a loma ke nosi ya bogale kudu.
 Ke gore mosadi yo we, a go mokuta, madi a
 gwe a be a na le bogale. Bjale a ka a
 teba gore o ilē o fe mogo. O ilē a fe-
 tšā matsiati a mabedi, ka letšatši la boraro
 ke moka a ba šiya.

5939 Mokhwa wa poloko ya khopē goba dikhopē.
 Khopē e ngwe le e ngwe, mosadi wa yōna ke
 theša. A go khathalege go ba morogana o ilē
 mo a e hwa a šiya dikhomo. Go na swana
 le we a tha šiyago thelo. Ka moka ga bona
 ba ba tšhōtšhōmetšā theša ka maragō ba
 khōna ba mmoloka. Ke gore o šile modirō wa
 lefatheng a thešū a o dira. Bjale mohu
 o ilē a bolokwa ka mokhwa o we. Ke mo-
 ka ba lla thelo tha fēla. Ke mpja e
 hwilē lefelong. Molato a o gōna.

5940 Thaloša ya theema the, ke mpja e hwilē lefelong. Mpja ya tšhadi mo e rophilwē di-
khōthō ke mogobō. Bjale mo khōthō e ngwe e
ka bolaiwa mo we, o ka the tebe gore e bo-
lailwē ke e fe khōthō. Ke moka mang wa yō-
na o lobilē. Ke makhwa o we, monna ge a
ilē a tšhubiwa ke basadi a hwa. Ba re go
ke mpja e hwilē lefelong. Ke ge moradi yo
we a mmolalego ba ka mo tebe, ba ka the
ke ba khōna go mo fa molato, ka gobane
ke moutswi. Ke ga o ka no bolaya ke moradi
wa^{go} ka malaō, le gona go no ba bjale molato
a o be gōna. Fela leepana le ta no ba gōdi-
mu ga moradi. Ba ta no mo ēpa ka gore ke
molo.

5941 Lehapa o ilē a šala a tšietšie ke
dikhomo tša go šiya ke morwa wa gwe. O ilē
a hwa le moradi a the šu a loše. Bjale ka
meriri ya mafello, ke gore ka malaō ge e le
motho yo mogolo ke tšatši la thobošo. Ba ilē ba
khobakana mabapi le go phalolēla moku la ma-
fello. Bjale ka moragō ga mo ba nwelē bjale
bjo we bja meriri ya mafellō, ditšhékelo tša
ba tše dikhola gōdimu ga lefa la go šiya ke
morwa wa gwe. O be a na le leonyu la gore
dikhomo tša gwe a tša swanelā go lewa ke

904

K34/82

2842

mofakotsana. A šitwa gore a ka dirwa bjang ka baka la gore khaitšedi ya gwe a na ngwana wa ngwanenyana.

5942 The timela a phumula rakhadi wa gwe megōkhō ka go mo rola morwalo o la wa dikhomō. Ke morwa khaitšedi ya hekapa. Mo a lebeletšhe hekapa o be a re rakhadi. O ilē a re mphē tšona ke ta go fa moradi. A re go yēna, o ka nthola nthō ya thōgō. Ke theema, the šupa gore a ka mo thuša. Ka baka la gore diruiwa di a tswenya. Dinyaka ge motho a na le ngwana wa mothankana. Kudu mo we o bōnago gore dikhomō di a tswenya ke lebaka la mo batho ba gašitšhe dibjalo mašemong. O ilē a mo rola nthō ya thōgō, ka go tšeya dikhomō tšela gammōgō le dipudi.

5943 Theja-baledi a bikiwa ke hekapa. O ilē a gapa dikhomō tše thacano le dipudi tše la lesome. Hekapa a lema mabêlê, a moata. Ke moka a fêla a rekisa. Ka ōna a hwetšana dipudi le dikhomō. Bjale a khōna go fetsiša moradi wa gwe. Ka moragō ga mo a mo fetsišitšhe ke moka ba mmekêla moradi wa gwe. Moradi yo we o ilē a phumula hekapa megōkhō, ka baka la gore o ilē a bêlêga ngwana ~~be~~ wa mothankana. Ba mo

rêla leina la Thephamo. Mohu o ilê a hwetsana leina le we ka baka la thoto ya gwe. Ke gâna leina la gwe le tugišê ka khakala. Ka baka la ngwana yo we, mohu o gudišitšwe.

5944 Moroga gôdimu ga ngwana le go tšwawa. Mmagô ngwana a swanelwa go rogaha ngwana. Ka gobane ge a moroga, ba gopola gore o roga mohu. Ge a mo roga o swanetšê go moroga a le nnoši. Ge a ka moroga gare ga bathekolo, ba ša mo tšipa tšê nkego a še ga fêla. Ba dutši ba mmitšê gore motho yo we e be e le yo mogolo. Ke gona batswadi ba go ba gudišitšê ke ke thoto ya gwe. Go bjale ka ge ba ka mmôna a ša mo tšwêša ditšwaro tša gwe. Ba swanetšê go lwa naê. A še ngwana ke motho yo mogolo a swanelwa go rugiwana gare ga batho.

5945 Lebaka mo a bôna motogolo wa gwe. Ga mmitšê motogolo, o mmitšê gore ke morwa wa gwe. Ka molaš ngwana e ka be ba mo retšê leina la Mofola ka gobane e be e le papago Thephamo. Bjale a ba ka ba khôna, ka gobane lefa la go tšeya moradi, ke lefa la go šiya ke yêna morwa mofola. Mo la dikhomo di tšwe morediê, leina e be ba ša mo rêla gore ke Mofola. Ka ngwana wa bo bedi ba khônê ba mo rêla leina la Thephamo. Ke moka ke mafello a taba ya mohu Thephamo.

(a) 5946 Mpholwane, mōnna wa gwe o ilê a hwa, a sa šiya thoto e ntši ya dikhoma tša go tšwa baredi ba gwe. Mōkhōhlo yo we o be a na le thuri ya banenyana fêla. Maina a baredi ba gwe ke ba, Mokhadi, Morukhwe, Motsatsi le Maune. Papagō bona e be e le Maphikulugê. Manyalo a baredi ba gwe a ka a bōna. O ilê a huralla. Ba ilê ba šala ba nyadiwa a hwilê. Mōthōlogadi yo we a ka a nyaka go fa barwa ba bagadikane gore ba tšee basadi ka tšona. Le ga go le bjale le yēna a ka a nyaka go ja lefa ka molomo. O ilê a tšeya basadi ba ba bedi ka tšona. Maina a bona ke bo Mpya le Mathegabu. Ke motheko wa baredi ba ba bedi fêla. Wa bana ba ba bedi o ilê wa fêla ka thathamuri. Thathamuri ke gore go lewa ke ba lifiši. A tša ka tša lewa ka magala. Magala ke gore mong wa tšona.

5947 Mōsadi wa pele a go mo tšeya ke Mpya. Dikhoma tša go tšeya mpya a tša ka tša ya ka lewa, ka baka la gore o ilê a bēlēga. O ilê a tēla ke thuri ya bathankana. Maina a bana ba ~~mpy~~ mpya ke bo Pholobe, Musoke, Murunthwane le Dikolane. Leina la Pholobe la ba-duledi ke Maphikulugê. Ditaba tša mōsadi wa bobedi di tša ngodiwa ka fūthe. Ngwana wa ngwanenyana wa mpya o ilê a ba o thii. O na le maina e mabedi.

Mong leina la gwe ke la Matšholélé. Leina le lengwe ke Mabakane. Leina le la Mabakane le tša binagala ka moragô nyarêlô ya lona.

5948 Dikhomo tša go tšwa Maune tša tšeya Mathegabu. Maune e be e le lekhôthwane la baredi ba Mpholwane. Ka le-baka la mo a nyadiwa ke ye Maphikulugé e le lerogana. Moradi o ilê a loša ke yêna Mpholwane ka nôši. A ka a mo gafêla matha ka moragô ga mo a mmikilê. Ka molaš o be a swanetšê go tšeya ke Maphikulugé, ka gobane monna wa gwe o hwilê, lehana o tsugilê ka baka la ngwana yo we ba mo retšêgo leina la monna wa gwe. O be a swanetšê go mo gafêla dikhomo ka gobane ke yêna moja-lefa. Bjale o ilê a šitwa go mo gafêla ka baka la gore o be a tša kwane le Mpholwane. Ke mmagô Maphikulugé yo we a go ba a tša kwane le mmatswala wa gwe.

5949 Maphikulugé a dula le Mathegabu. Tša bolawa di a songwa. Ke gore ge ba ka tše ke ba go soma, a o na twanêlo ya go tšeya goba go dira. Ke Mpholwane o raka Maphikulugé ka ngwa-kong wa Mathegabu. O re o somilê ke mang gore moradi šo. Yêna o ilê a re, ge e ke a o ntebe makholo, gôna o tebe gore ke nna moidi maekhogametsôa. Ke gore le ge a tša rate, yêna o

ʒa fo dula le mosadi. O ilê a šitwa go moraka
 ka gobane dilo ka moka di matsogong a ngwana.
 Mosadi le yêna a êma le monna. A re ge a kanga-
 la a ʒoga, wena mmatswala o ʒê o robakê le nna.
 Wa ʒhoka go dira bjale, o ʒa sala o e tswere ka
 botšhōba. O ilê a ntšha mathō a ba lebella.

5950 Motame o gōna ka gare ga le-trobe. Mpija o
 ilê a ʒogêla mmatswala wa gwe, a ya a dula
 le ʒading. Mmatswala wa gwe a šala a dutšō ma-
 botana. O ilê a ʒogêla mmatswala wa gwe ka ba-
 ka la go okeletšō ke ngwana wa mogadikane. Ka
 gobane o ilê go beka mpija a dula le Daniel.
 A ka a ba le taba, o ilê a re ke ngwana wa
 monna wa ka. Khanthe ka moswana o ʒa ntšha
 mosadi ka gare ga moʒe wa mmatswala wa gwe.
 Ba ilê ba tšhaba leroba la Mpholwane. Lehono
 o be a ganêla Pholobê ka baka le we mmagwe
 a ilego a dira ka gōna.

5951 Mo we ʒhako ya trogo e gatilego le ya koto
 e ʒa gata gōna. Ke Mpholwane mo a ga-
 nêla Pholobê go dula le Mathegabū. O re
 ka moragō o ʒa o keletšō mosadi a ya a
 dula naê lapeng la mmagwe. Ka mnete
 ga e gōna namane ya go lebala mmagō.
 O ilê a foraforantšhetšō mokhekolo, a o ʒêla
 mosadi ntō ka le goveng la mmatswala wa

904

K34/82

2847

gwe. O ilê a dula mo we, dilemo tšê pe-
di. Ka thelema tha boraro ke moka a toga
le moradi. A ya a mo agêla ngwako mo we go
duloga mmagwe.

5952 Mpholwane e be e le mmini maekophe-
di. Ba na ba we ba mo amogago betši
ba gwe, ke bona ba we ba swanetšego go
bega bona taba. Batswadi ba gwe ba
llê dikhomo tša go monyala. Bjale a ba na
tela ya go tšêla dikhomo tšê we tša bo-
gadi bja gwe. O ilê a khobakanya ba-
khonyana ba gwe, a ba bega tšogo ya
betši ba gwe. Bakhonyana ba re, rena a
re na tela ya go tšêna. Taba kholo ke e,
wena o swanetšê go iša taba motate, o
taya o latha ke bona ba khoro. Ka goba-
ne mothologadi ge a e lwa le bana ba bo-
gadi, a thibelwe go iša taba molaong. Mo-
thomong re ka khōna go lathêla mantšu
gona banneng.

5953 Mpholwane o ilê a iša taba khorong.
Ka nnete ba khoro ba ilê ba amogêla
taba ya gwe. Bjale ba mmotša letsatsi
le we a swanetšego go boya ka lona.
Ka moragô ga mo a tšugilê, ke moka ba
sala ba roma pampanyane ya go

904

K34/82

2848

bitša Pholobê le Daniel. O ilê a ya, a fitša a ba botša gore le a nyakega ka khorong ya ga mothabe. Ka baka la molato wa lena le Mpholwane. Ba ilê ba dumêla go ba gona.

5954 Letsatsi la katholo. Ka lona le-tšatsi le we khoro ya go ba botša gore ba tšê ka lona, ba ilê ba fitša ka lona. Mmu-tšiši a butšiša, ba melato le khobakane ka moka. Ba re go yêna re khobakane ka moka. Bjale letsatsi le thabilê, re ka ba re kokona marapô. Ke moka mmudi wa lekhoṭa a bula lekhoṭa. Rā ka kwa tša ka ganong ga go mamondi. Ge a riale a boêla a dula fathe.

5955 Dipolabolo tša Mpholwane. O ilê a tiya lesome la matsšetšee. Ke gore go loša ka diata. Lekhoṭa la mo dumêla. Ke nna yo we ke tšilego mo ka baka la mothako. Mothako e be nka the ke ka o bôna, ke bo-ntšha ke go thoka ngwana wa mothankana. Ke tšere mosadi ka dikhomo tša matšo a moredi wa ka. Bjale Daniel o whamogilê, ke gore o mo ntšhitšê ka moteng waka, o dula naê ga wa gwe moṭe. Ka moragô ke tšere yo mongwe, ka ôna mokhwa o we ke

904

K34/82 2879

tšerego wa pele, le yêna Pholobe o nka-
mogile. Bjale ka ge ke tšwere thethô, a
ba nkwele mo ke bolabola. Ke makhwa owe
ke tšilego mo. Ge ba nhamogile betš; ba we
baka, a ba mphê dikhomo tša ka. Nka be
ba fo dula nabo ka le goreng laka, gona
pelaêlo e be e ka the bê gôna. Ke moka ke
feditšê ba bina tšou.

5956 Daniel a bolabola tša gwe dipolabolo.
Morena lekhoša la ba bina tšou. Ba re mo-
rena. Motho yo a bolabotšego yo ke mma.
Ke ilê ka dula le mosadi yo we a belaêla-
go ka yêna. Ka hwetsšana gore mollô o ke
ôrago, ba gotšeletšitšê ka mothathathaa.
Ke ilê ka khošella go ôra mollô wa dikho-
ne tša mothathathaa, mo we ke ba go ka
swara bana ba bararo. Ka bôna gore mollô
o tša ba wa ntšhuba. Ke ge ke tšoga le
mosadi, ko dula naê mo we mošašeng waka.
Ke moka ke feditšê

5957 Dipolabolo tša Pholobê. Morena lekho-
ša la ba bina tšou. Ke nnete mo we makho-
lo a bolabolago. O ilê a leka ka maata go
gana mo ke tšêna ka ngwahong wa mosadi.
Bjale ka baka la gore ke thoto ya thoto e
šú, nna ka fo dula le mosadi. Ge ke tša

tšwa ka gare ga moete wa makholo, ke tšwile
ka baka la go fathwa ke mōši wa di-
khone tša motšwinyā. Ke mōka ke mo we
ke tšebago gōna ba bina tšou. Ge a riale
a dula fathe.

5958 Dipolabolo tša basadi. Mmudi wa lekho-
ta, a fa basadi go bolabola maekutō a
bona. Mpja a thōma pele go bolabola.
Rena re šitilwe go ba dikota. Ba re aowa
e re nna. Nna a ka khōna go šala ke fi-
lo fetoga theoka tša letswai. Monna yo ke
dutsigo naē, o ilē a re o wa tšoga, ka go tšhaba
lerobo le dithēle tša mmatswala. Nna ke mo-
ke tšoga naē. Ke mōka ke feditšē. Mathepa-
bu. Ke tšugile le monna ka baka la go tšha-
ba lerobo le dithēle. A ka tšoga le mofuta
o šele. Ke mōka basadi ba fetša dipo-
labolo tša bona.

5959 Ditaba di ilē tša gafelwa lekhoṭa.
Ka moragō ga dipolabolo tša ba fapani,
ke ge mmudi wa lekhoṭa a re mōna le tšebe
o kwilē. Bjale bula melomo ya lena le
lamolanye batho ba. Ge a gafetšē ba le-
khoṭa ditaba ke mōka a boēla a dula
fathe.

5960 Lekhoṭa le ilé la bōna banna phōšō.

Ka moragō ga mo mmudi wa lekhoṭa, a gafetšē lekhoṭa taba, ke moka lekhoṭa la thōma go butšiša ba fapani diphošo diputšišō. Putšišō gōdimu ga mamondi. O vakēla banna mo ba dula le betšiši ba go. A re aowa a ke ba rekele, ke gana fēla ge ba thoba. Ba sokologa ba lebella banna. Bjale lena banna le thopile betšiši ba mokhekolo yo ka baka la lerobo le dithēlé fēla. Ba ilé ba dumēla. Fēla ba ilé ba re dilō ka moka tša ka malapeng a bona, re ya re mmege. Bjale le bōna gore ke tswanélō ge le fapanya betšiši le lapa la bona. Ba re tswanélō a še tswanélō, re tšhaba fēla lerobo le dithēlé. Bjale basadi ba re šala moragō. Rena ra ba agēla mengwako. Re a bōna gore dikhomo a tša tšwa ka šakeng, ka gobanne le thale nama ka e thii. Fēla le na le phōšō. Nka be le fo dula le basadi ba we ka gare ga le gora la mmatswala wa bona.

5961 Ditaba a di ē thelepeng. Ka moragō ga mo ba bolabotšē, ke moka ba re re bōna banna phōšō. Bjale ka goriale mo we ke moka tšwelo pele a e thale gōna. Mmudi wa lekhoṭa a iša taba thelepeng. Khoši ya re ke nnete mo we lekhoṭa le bonego. Lapa a le gudiši le lengwe lapa. Mokhekolo yo we o tše re basadi ba we, a dirēla gore a gudiše lapa la gwe. Thepela le ba bo-

tšie ba boetšie basadi ba we lapeng la bona. Bona ge ba ba nyaka ba ũo no ya ba bōnana na bo go na kowa lapeng la mmatswala wa bona. Khoro ba tswallē ka dipudi tšie pedi. Ke gore yo mongwe o swanetšie go ntšha pudi, yo la le yēna a ntšhe pudi.

5962 Daniel le Pholobe ba ilē ba ya bonyela mpja. Ka moragō ga mo khoši e tšā fetola, ke moka ba boya ba ba botšā gore ba ē bonyela mpja. Ba ilē ba ya. Ge ba le mo we bonyela mpja, ba roma motho wa go botšā lekhota, gore re a dumēla phōšō ya rena. Bjale ba fetola mo rumiwa gore thepela, o ba botšie. Morena o re ba boetšie basadi ga mmatswala wa bona. Taba ya bo bedi yo mongwe le yo mongwe wa bona, o swanetšie go ntšha pudi. Dipudi tšie we ke tšā go tswalla khoro.

5963 Morumuwa a ya a ba botšā. Ba ilē ba amogēla molato. Ba ba ba dumēla le go boetšā basadi ga mmatswala wa bona. Ba botšā thebaka gore difate. Ke moka a ya a ba botšā gore ba re, molato re a o dumēla. le bona basadi ba ũa boetšwa moragō. Bjale ba re difate. Ke moka ba boetšā mantšū go morena. Morena a re go lukilē, ka moswana ba tšie dipudi tšie we. Bakeng tšā basadi a ke nyake go bōna mokhe-

koto yo a koya gapê ka baka la taba e weya basadi. Ke moka a ya a ba botša mantšū a morena. Ka morwana ba tšiša dipudi tšie la. Ke moka molato wa fêla o e tša mowe.

5964 Mpholwane a hwa. Wa rapa dimu le ja wena. Ka moragō ga mo ba išitšē dipudi tšie la, ke moka ba boēla gae. Ba ilē ba lokiša basadi ditswana tša bona, ba ba boetsā ga mmatswala wa bona. Le beke a ya ka ya fêla, ke moka mmatswala wa bona a tšhabēga. Ka moragō ga matsatsi a tšhe makae ke moka a napa a hwa. Ba rwala thōgō ya batho ba we ba iša lebiteng. Ke moka basadi ba šala ba dulegile.

(b) 5965 Pholobē o bone ga boṭe gore moradi a še wa gwe. O ilē a thōma go bēreka a rēka dikhomo le dipudi. Baratho ba gwe ka moka ge ba mo lebelešē ba re ke papago bona. O ilē a rēka dikhomo tšie ntabe. Dipudi lesome le tšie tharo. O gopotšē go nyaka go tša tšeya mong wa gwe moradi. Lehufa la moradi le tšwa thekenng. (Dinokeng) A bōna ga boṭe gore monna a tšha nyaka letheka la gwe. Bjale ge a ka ba a loša moradi yo we mong a manyakago ke moka ke gubugile, ke tša ba bjale ka tšhedibēlō tšha go tšhōka makhura. Batho ba tša

re, the gubugilê the dibêlô le makhoro a the
tole. hefa le e be ke gopotšê go ta fo ja naê.
go trwêga ba trwega dintšwa ge e le motho re
a upa.

5966 hehu la Pholobe. Ka moragô ga mo a
o kwa a fêla a bolabola polabolo ya go nyaka
go tšeya yo mongwê mosadi, a napa a molya. O
be a gopotšê gore lefa le ta šala le ija ke
yêna, bjale ka gê a be a dutšî naê, a mo
apeela. O ilê a thešû a lota mosadi yo we
a go ba a dutšî a gopola go nyaka go mo lo-
ša, ke moka a thabêga. O kilo tšeya
kayaa kayaa, ke moka a ba a lopa ka thô-
gô. Ke moka ba rwala thôgô ya batho
ba la ba iša lebiteng. Ba ilê ba mo fele-
getsä ka theša ka gobane e be e le kho-
pê. Mosadi yo we a go ba a dula naê, e
be e the mong mosadi wa gwe.

5967 Ba ilê ba ya dingakeng, tša boya le Ma-
thegabu. Ka moragô ga mo ba mmulukilê,
moratho wa gwe, ^{masike} maruntwane a belaêla.
Ka baka la pelaêlô ya gwe, gwa kwagala
gore, o nyaka go tšama a o kwa the we
the llêgo mogolo wa gwe. O ilê a dira
bjale gore ba tšwê. Ba ilê ba tšwa.
Ke moka ngaka ya ya ya ba botša, gore

904

K34 | 82

2855

mohu o bolailē ke moradi yo we a mo a-pe-
elago. O be a t̄ha nyake mo a t̄eya yo
mongwe moradi. Ka baka la gore mohu o ilē
a mmot̄ša gore a bolaē mmatswala wa gwe,
ke moka yēna o t̄a šala e le moradi wa
gwe. O ilē a ba a mmut̄šisa gore thoto o r̄eha
o iša kae. O ilē a mmot̄ša gore t̄ša ka moso
a di t̄ibji. Bjale ke ge a gopola go t̄eya moradi.
Ke mokhwa o we a mmolailego ka ōna. Moradi
a ka a ganet̄ša mantšū a ngaka.

5968 Kabagano ya lefa. Ka moragō go mo ba
t̄šo kwa t̄he we t̄he l̄lego mohu, ke ge ba khoba-
kana ka t̄t̄ši la meriri ya mafellō. Baheng
t̄ha boloi bja moradi, a ba ka ba bo šala
moragō, ka gobane ke mpja e lumilē mong
wa yōna. Ba ilē ba bōna gore ^{Masoke} Maruntwane,
o bōngōla e le lehuhudi. Ke ge ba re lefa le
swanet̄še go a-bašanya baratho ba mohu. Maso-
ke o ilē a fiwa dikhomo t̄še nnē le dipudi t̄še di šu-
pago. Maruntwane khomo le dipudi t̄še tharo. Di-
kolane khomo le dipudi t̄še tharo.

5969 Masoke o ilē a hwet̄šana moabē wa go fe-
ta wa baratho ba gwe. Molaō ke gore lefa e
be le lebane yēna, ka baka la gore ke yēna
yo we a go ba a t̄wanet̄še-go go t̄ša leina
la mohu. Bjale ba ilē ba bōna gore ge ba

904

K34/82 2856

ka mo yafêla lefa ka moka, baratho le mo ba
gudilê a ka the ke a ba tšeiša basadi. Yêna
ba ilê ba mo fa moabê wa ka gôdimu, go di-
rêla gore o ta phakiša a tšeya moradi leina
la mohu le tsogê.

5970 Masoke o ilê a tšeya Ngwana Pôphêla ka
mothaku wa mohu. O ilê a tšeya lebaka a the-
šu a loša moradi. Ka moragô ga mo a bôna
gore di tswaletšê, ke moka a tšeya moradi yo
we ka tšôna. O ilê a bêtêga ngwana wa mo-
thankana, ke moka ba mo rêla leina la Photo-
bê. Ke moka leina la mohu la gudiswa ka
mohwa o we. Ke moka baratho ba masoke,
bona, ba bona bana, ba fo ba rêla maina
a we a ratago ke ba diledi. Mafellô a di-
taba.

5971 Matšholêlê o baka lefa la go šiya ke mo-
golo. Bjale ka ge gongodilwê gore go ta thalo-
šwa gore o ilê a hwetšana bjang leina la Ma-
bakane. O ilê a re le nna le swanetšê go
mpa pudi tšê pedi goba pudi. Ka baka le
we le nna ke ta lêla gôna. Le ga go le bja-
le a gwa ka gwa ba le motho yo we a mo
thôkômêlago. O ilê a re go bôna gore a ba
mo thaeletšê, a thôma go lla. Bjale ba mmotšâ
gore a o kwele dikhaitšedi tša go bathoko. O

904

K34/82 2857

nyaka fêla leina go gola la bogadi bjago. Ka morwana a ta ba la ba dikhantsedi tša go. Matsholêlê o mabakane a go fo baka dilo di tša go lebana. O ilê a tše hwetsane moabê. Moabê wa gwe, o ilê a hwetsana wa leina. Ke moka leina go ilê gwa gola la mabakane.

5972 Khopê ya gohwa e tše na dikhomo. Bjale ka ge go tšalutsiwê gore go ya ka tšwalêgô ya batho. Masogana a mangwê ge a šoma a šomêla go rêka dikhomo. Bjale ba bangwe ba šomêla go rêka mênô fêla le ditšhila tša mênô. Ditšhila tša mênô tša go fetša tšhalete ke bjala. Mênô, gôka go rêka mathari. O wa lebana gore ke bo wa ntêla o wa ya. Ke mokhwa o we ba yago ba hwa ba tše na lefa.

5973 Maina a bona a gudišwa, ba bangwe ba hwa le maina a bona. Go no re ba duleli, ba gopola leina le we la mohu ke moka ba mo rêla lona. Ba bangwe ba napa ba hwa le maina a bona, ka baka la go tšhaba go goja ngwana. Go goja ke gore go a-bêla. Ke gore ngwana ge ba ka mo rêla leina le we la mohu, a ka ta

a swana naē. Kudu go hwelēle maina a ba go the lokē. Ba ka fo rēla ngwana leina, ge ba hwetsana gore ngwana o gana leina. Bjale ditaola tša thalōša gore a rēlwē leina la yēna moku yo we.

5974 Thenyathêlê o be ana le barwa ba ba bedi. Maina a bona Tswafô le Thentso. Mogolo wa Thenyathêlê e be e le Thentso. Bjale monna yo we o be a utswa kudu. Batho e be a ba thoriša kudu ka go ba utswetsa dikhogo tša bona. Dilo tša batho di a bolaya. Beng ba dikhogo ba lla kudu, bjale ba šitwa go mo thōma ka go-bane a ba mo sware. Mmagwe yēna a dula a mmoša gore batho ba lla kudu ka dikhogo tša bona. Dilo tša bona di lla di libilê gōdimu ga go. Togêla mokhwa o we ngwanaka, dilo tša batho di a bolaya.

5975 Thekhukhaununu the bōna ke the batladi. Ka tšatši le lengwe, monna yo Mokhabêla, a bōna gore o fella ke dikhogo tša gwe, ke moka a lalla. O be a thēya kowa batho ba e tšwa ba e ya matsemong, ke moka a šalê a utswa. O namêla the thare a lebelê mo ba e tšwa ka moka ka mo-šeng o we a bonego dikhogo tšê dintši.

5976 Mokhabêla o ilê a mmôna, a diyo mo šiya ka lebelo. Ka tšatši le lengwe a šala a dutši gae. A ka a ya. Ka morwana o mangwe le gôna a šala a dutši. Ke gôna a ka a mmôna. O ilê a ya mašëmong. Ka mabanyana, mo a fitša a bitša dikhogo a hwetšana gore dikhogo a di ka moka. Ke ge ka morwana a e tšwa na bô. O ilê mo la a sobeletšê ke moka a ya a gona. A boêla gae a gwêma ka dimpa le go a bula. A fitša a tēna ka gare ga mote, a dula. Ka moragô-nyana ga thebaka-nyana, a kwa dikhogo di rakišiwa. O ilê a mo lethetša gore a swarê khogo pele, a bee a e bolae. Ka gobane theema the re lehodu le tswariwa ka morwalo wa lona. Ka nnete o ilê a e tswara, a ba a e bolaya. Bjale a utuluga. O ilê a mmôna, a tšaba a moršiya.

5977 O ilê a tiegetša molato batwading ba gwe. Batwadi ba ilê ba bitša morwa wa bona, ba mmotša taba e. Bjale o ilê a theka. Bjale batwadi ba lehodu, bave taba e ya kwala, fêla a e kwale ga boše. The we a the bolalego the kae. A re ke mmone, o ile a diyo ntšhiya ka lebelo.

904

K34/82 2860

Khogo e we a e bolailago, o ilê a tšhaba
 nayô. Mono a ra bôna a e ta le khogo. Mo-
 khabêla a re, go lukile, ka morwana la
 the ke la lla ka nna. Ke moka a laêla, a
 †oga.

5978 Theuto o ilê a kwa a lla khogo ka
 teng. Ka moragô ga mo a boetsê gae, a
 ya a topa mafafa a khogo e la. Ke moka
 a †hinya. Ka moragô ga matsatši a
 the moka, ke moka a o kwa khogo
 e lla ka teng ga gwe. Batho ba ilê
 ba makala ge ba o kwa a lla khogo ka
 teng. Mothinyi a re a go makatšê, ngwa-
 na ya we ke hwetsane a utswa dikhogo
 tša ka. Bjale ka ya ka tiegetšô mola-
 to. Ba gana. Ke ge ko †hinya. Lehono
 ke gôna ba †a dumêlago gore ke nnete
 ngwana wa bona ke lehodu.

5979 Lešoko le ilê la ba gôna gôdimu
 ga batwadi. Bjale baya ga Mokhabêla,
 ba re a ba botšê molato ba lefê. †e
 e le moutswi, a mo †hinyollê. Moutwe-
 tšwa a re, nna a šê nna. A go motho
 le ka o thii yo we a ukutsweditšêgo. Ba
 kilo tšeya ba mo rapêla ka difela tšê
 dintši a napa a gana. O ilê a rwala

904

K34/82 2861

thelemo ka moka khogo e dutši e 11a ka
iteng ga gwe. Ka thelemo tha bo bedi ke
moka khopê ya batho bala ya napa ya
hwa. O ilê a hwa, a le moditšana. Ke gore
a ka a šiya thelo ka khakala. Ba ilê ba
gôga mpya e we ba ya ba laha.

5980 The nyathêlê a tšeya mpêše. O ilê
a tšeya ka dikhomo tša khaitšedi ya gwe.
Dikhomo tše we e be di lebane mogolowe
gwe go tšeya mosadi ka tšona. Bjale ka
moragô ga mo a hwilê, ba gafêla mora-
tho thoto e we. Moratho ke mo a yo tše-
ya mosadi ka yôna. Ngwana wa pele e
ile ya ba Tswapo, wa bo bedi ya ba
yêna The ntso.

5981 Ba ilê ba fapanya molaô. Ka molaô
ngwana wa pele ke yêna yo we ba swa-
netšego go moret mo rêla le-ina la The-
ntso. Bjale dikhopolo tša bona, e be di
tha nyake gore leina le we le tšogê.
Ka ngwana wa bobedi, mohu a belae-
la gore leina la gwe le tšogê. Ngwa-
na yo we wa bobedi, ba ilê ba morê-
la leina la gore ke Ngwabotšetše. O ilê
a gana leina le we. Ba kilo tšeya
gore ngwana o na le matepa, ba ba

ba thókômêla gore matepa a bošego ke
matepa a mohuta mang.

5982 Ngwana mo a gana leina o lala a
lla bošego. Mothegare o thwa a robetš'e.
he ge a tsugilê a lle. Bjale ba ba ba
lemoga gore ke a bôna ngwana o gana
leina. he ge go tšija mokhwa wa mongwa-
na a gana leina, molaô ke gore motswadi
wa gwe, a ê ngakeng, gore a yo o kwa
nnete. Ngaka ke yôna e we e ta go mo-
khodisa. Ka gobane e ta mmotš'a le mohu
yo we a belaelago. he gore leina le swa-
netš'e go mo rêla la o fe. Ka nnete ba
ilê ba ya. He moka ngaka ya ba botš'a
gore ba mo rêlê leina la Thentso, le ta
bôna ngwana a robala. go ilê gwa ba
bjale. Ngwana o ilê a robala boroko.

5983 Leina le a bêla. Ka moragô ga
mo a gotš'e, a thôma modirô wa mohu.
Bjale ge batho ba lla ka dila tš'a bona,
papagwe o fêla a re le mong wa leina
le a mo tš'eba, le yêna o be a le bjale
ka yêna ngwana yo. Bjale phôšô ya le-
ina ke go fo tš'a dillo. Nka-be le ta
naê le morwalo o we wa gwe. he.
pono le hwa ka morwalo. Monna o

904

K34/82 2863

eme mo we batswadi ba go ba ba eme gō-
na. Ka gobane le bona e be ba emella
ngwana wa bona.

5984 Thekopo o ilé a hwa ka lehu la letapa.
Batho ba bōna gore ba ka theke ba khōna
go mo swara, ka gobane a ba bōna o tšha-
ba ka lebelo a ba šiya. Bjale ba diyo la-
kana gore a bolaiwé. Ka gobane papagwe
o boletšé theema the, lepono le hwa ka
morwalo. Thekopodi a mo hwetsāna ka ngwa-
kong wa gwe, a funuka. O ilé a napa a
topa letapa, a ya na-lo, ka gobane o ilé
a kwa di bjana di lla. O ilé ge a bōna
mong wa moté, a eme molomong wa ngwako. A
tšwa ka ngwakong ka lebelo. O ilé a gakwa
ke thefero, a rula mafate ka thōgō, a wa fa-
the. Ke moha a mo tiya ka letapa. Khanthe o
mo lebantšhitšé lehung, ke moha a napa a
hwa.

5985 Thekopodi a ya a bega batswadi gore
ke bolailé lepono. Ka gare ga dikanapa tšā
gwe o be a tšhetšé tšhalete. Batswadi ba
lepono, ba nyaka go dira mmolai molato.
* Ka baka la bohodu bja gwe, a gwa
ka gwa ba le matho ka othii yo we
a ilego a éma na bō. O ilé ke ya

khorong, ba khoro ba re ditaba tša morwa wa go, re di kwilē. Ke wena yo we o gafilego gore morwa wa go a bolaiwa. Ka baka la go gana go amogela melato ya gwe. Ke moka a loba ka ona makhwa o we. O kwilē e thale khopē. O ilē a napa a e hwa le leina la gwe.

5986 Basadi ge ba dutši ba e nella koša. Ba fēla ba re thēgang bohodu, ge e le bophoko a bo thēgiwi. Bophoko ke gore ke modirō wa yo mongwe le yo mongwe. Le gōna monna o bolabola le mosadi, ke moka a mo dumela. Maina a mahodu gantši a fēla a loba. Ke gore a tšišwi ka baka la go tšhaba le abela. Le ge o ilē wa hwa wa šiya dikhomo, kante le gore ngwana a nyake leina la go, ba le lebala. Ka go tšhaba makhwa ya go.

5987 Mogolo a ka tšeya dikhomo tša moratho a tšeya mosadi ka tšona. Taba e ga še gantši e dirēga. Fēla e no dirēga ka baka la gore a gona yo we a ka mo fago. Go bjale ka ge monna a ka ba le barwa ba ba bedi. Bjale moratho a hwa a na le diruiwa tša gwe. Mogolo a ka khōna

904

K34/82 2865

go tšeya lefa la moratho a tšeya moradi ka lona. Ke yēna a ka tšōa leina la moratho wa gwe, ka go rēla ngwana. O le tšōa ka ngwana wa moradi yo la a go tšeiwa ka dikhome tša go šiya ke yēna moho.

5988 Papago morwa a ka šumiša mothaku wa go šiya ke morwa wa gwe. O šumiša ka baka la gore ke mmimi moekopedi. Ke gore a gona ngwana yo we a ka mo fago. Ka baka le we a ka šumiša thoto ya go šiya ke ^{morwa} moratho wa gwe. A še baka la gwe, o di-yo khanya ke Modimu. Ke moradi a ka tšeya ka tšona. Moradi yo we mo a ka tswala ngwana wa mothankana, o ta mo rēla leina la yo la morwa wa gwe. Ke gōna morwa wa gwe a gudisitševē.

S. 1: Mafella ntong.

5989 Mafella ntong. Ke maina a bona ba we ba hwago ba phale ka ngwakhong. Ba bitša gore ke mafella ntong. Bona maina a bona a napa a fella ntong. Ngwana mo la a bēlēgago ke moha ba mo rēla leina. Bana ba bangwe ba no bēlēga

ba na le maina a bona. Ba bangwe ba bē-
lēga ba the na maina. Ba we ba go bēlēga
ba the na maina, ke bona ba we maina a
bona a tšišago go hwella. Ba go bēlēga ba
na le maina, maina a bona a tšiši go hwe-
lla.

5990 Maina a swanetše go gopola ke mmatswa-
la. Ke yēna yo we a swanetšego go rēla
bana maina. O ba rēla maina a bana ba
gwe ba we ba ilego ba loba ba thale ka
ngwakong. Bana ba we ba bēlēgago ba na
le maina, ke bana ba mātšibulo. Bjale ba-
na ba ka moragō ga yo wa mātšibulo a ba
na maina. Ge mmatswala a nyaha leina
la ngwana yo mongwe, yo we a ilego a hwa,
o swanetše go mo rēla.

5991 Banenyana le bona ba na le maina. Bana
ba mātšibulo. Ba rediwa maina a khaitše-
di ya papagō bona. Ngwana wa pele o
rediwa leina la khadi e kholo. Bjale ba ka
moragō ga gwe, ba ka fo rediwa maina
ka mokhwa o we ba bōnago. Bjale ka ge
maina a mangwe, ba hwetsana ka bathi-
pidi. Ke gore motho a ka fitša mo we
moteng o we, ke moka ngwana a bēlēga.
Ngwana yo we o tša rediwa leina la mo-

904

K34/82

2867

thipidi yo we. Ke ge e le ngwana wa ma-
itribulo, ba mo rēla. Fēla yo wa maitribulo
o swanetše go ba le maina a mabedi. Ba
ṭa mo rēla le leina la moldko.

7. Temana ya 2:

Temana ya 2: lefa la khopē ya go loša.

5992 Ge monna a ka hwa pele ga go beha mo-
sadi wa gwe. Bakhale e be ba re, lehu a le
thadiwi. Ka goiale mo we ke gore mothepe
yo we o swanetše go ya ga na mo we bogadi
bja gwe. Ge mohu a ilē a šiya moratho wa
gwe, mosadi yo we o swanetše go dula le yo
we moratho wa mohu. Ke mosadi wa gwe fēla
ka gobane o dutši naē. Molaō ke wa mogolo
wa gwe. Bana ba we a bēlēgago le mosadi, ke
ba mogolo wa gwe. Ke yēna mosadi yo we a swa-
netšego go twala moja lefa. Go twala hentšu
le ga le šumišwe mabapi le batho. hentšu la
go šumišwa ke go bēlēga. Go twala le šumišwa
mabapi le khomo.

5993 Kwano ya mankhakhathi. Monna a ka hwa
a šiya a kwane le mothepe, ba bilē ba fane
le mankhakhathi. Le a batwadi ba mothepe a
bilē a ilē. Ke gore ge e le taba batwadi ba

904

K34/82

2868

amogetš'e kwano ya morogana le mothepa. Go šetš'e fêla ge batswadi ba mothepa mo ba ômêla bja-la bja go bôna lapa la bo morogana. Ka morago ga mo we ba ômêla bjo bongwe bja go bitš'a di-khomo. Bjala bjo we bo bitš'wa thana. Ke moka go šetš'e fêla gore ba yo nyala, ke moka a hwa. Ge kwano ya bona e thale gôna ba swanetš'e go šala ba tšeya moradi yo we.

5994 Bana ba metheng e no ke diphelephetho. Go lethogonolo ge mothepa a ka ya apeela lebita. Ba ragetš'e theema thela tha bakhale tha gore lehu a le thadiwi. Le ge ba ka mo šupa morogana yo we a ya go go dula naē, O fo gana, a re ke be ke ratilê yo la. Ga e le yo a ke mo nyake. Ke moka ba thôpha mesebjana ya bona, ba ba fa. Monna a nkha go, o nkha le tha gwe. Ke moka kwano ya bona ya fêla.

5995 Go rwadiwa ga thware. Mothepa yo we a hwe-tšego ke monna a tha le ga gabô, ga ba mo rwê-š'e thare. Thello the we tha monna wa gwe, o fo lla. Ka gobane wa bôna ba mo thama ka dikala tša lehu, ke mo a ilê a dula le mohu. Gôna mo we ba swanetš'e go mo thama ka dikala tš'e we ba ya go ba thama bathologadi ka tšôna. Go phalola gôna o wa phalola ge lerato le thale gôna. Wa bôna a gana go phalola

ke gore lerato a le gōna.

5996 Go thōta madiba ke molaš. Ka moragō ga mo bayndilē thello tha mohu, ke mōka batswadi ba mohu, ba swanetše go iša pudi. Pudi e we ke ya go thōbōša mothepa gore monna wa go a thaphe phela. Ke lona letiati le we ba ta go mo tupa go monna yo we a ta go dula naē. Ge lerato le tha le gōna, ba ta bōna batswadi ba mothepe ba amogēla pudi. Ba bilē ba alla morumiwa legogō. Ge bogwē bo hwilē. Pudi e we a ba e amogele. O ta kwa ba ve ve šita ke ngwana. Ke mōka morumiwa o goma le pudi e la. Ka moragō le bona ba ta šala ba roma tha bona thebaka, tha gore ba e khopolē. Ke mōka ba yo tšeya merebjana ya bona. Ke mōka bogwē bo hwilē.

5997 Motala o ilē a dula le mabore. Mabore e be e le moradi wa morwa Motala. Morwa wa gwe o ilē a loša mothepe o we ba kwana. Ka moragō ga kwana nō ya bona, batswadi ba mothepe ba tšibišwa. Ba ilē ba dumelana le tšeyano ya bona. Ba ilē ba nyala mothepe. Bjale ka moragō ga mo ba nyetše, ntwā ya thaga Moletšī. Ke ntwā ya Matshipi. Bjale morogana yo we o ilē a ya ntweng. Ke mōka a ya a hōela mo we ntweng. Morogana o be a le mori ka lapeng la bō. Jēla

barwa motala ba malapa a mangwe e be ba le gōna.

5998 Ba ilê ba iša pudi ya thōbōši. Batswadi ba mothepe ba ilê ba amogêla pudi. Bjale ka moga-gō ga mo ba amogetšie pudi, ba re ke mang yo we a tswanetšego go phumula mothepe megōkhō. Morumiwa a re a ba mpoša. Ba ilê ba dira gore a boelê a yo butšiša gore ngwana wa bona o beula ke mang. Morumiwa o ilê a goma a boela. A fitša a ba botša gore bogwê bo gōna. Bjale ba re ngwana wa bona o beula ke mang. O ilê a fetola thebaha a le nnoši. A re thepela o botšie ba ga makholo, o beula ke nna. Ke moka a goma a ya a ba botša ka ôna mohlwa o we a ilego a mo fetola ka ôna.

5999 Batswadi ba mothepe ba botša moredi wa bona. Mabore o ilê a gana, a re nka the ke ka dula le matswale. Go kaone mo nka fo ba nna modi wa țeleng. Modi wa țeleng o gata ke motho yo mongwe le yo mongwe yo we a fetago letela. Bjale ba re go morumiwa, o wa di kwa. Ngwana o re a nyake go dula le matswale wa gwe. Morumiwa o ilê a boetsa mantšu ga motala. Ge e theno the phategetšie the beteng.

6000 Motala o ilê a khobakanya ba gabô. Ka moragô ga mo a o kwa mantšu a mothepa, ke moka a dira gore ba gabô ba khobakane. O ilê a botša thebaka gore thepela o ba botša, ba whémêlé, ke tha botša ba gešu ra e letšana. Ke tha beya ke ba fetola. Ke moka a ya a ba botša. Ba gabô ba ilê ba khobakana. Ke moka a thôma go laudiša ka mokhwa o we, a ba bitšitšego ka ôna. Ke khopêla tswarêlo ba gešu. Ke dirilê phôšo, ka baka la go thôbôša moradi yo la a go ba a tšeya ke ^{moradi} ~~moradi~~ wa ka. Bjale batswadi ba mothepa ba ilê ba nya-ka go tšeba gore mmeudi ke mang. Bjale ke ilê ka ba fetola ka gore mmeudi ke nna. Moradi o wa gana, o re ke nna matswale wa gwe. Ka baka le we ke re tang le nkwiseng gore bogwê bo thale gôna ka ôna mokhwa o we.

6001 Motala o ilê a ganella go tšeya mothepa. Ka moragô ga dipolabolo tša gwe, banna ba thôma go bolabola. Bjale ka goriale mo we ga matswale wa gwe, wena o reng. A še nna matswale wa gwe, ka gobane yo we morwa waka o hwilê a tšesu a dula naê. Bjale wena o re bitša o šetše o tšo boya, bakeng tha mo o thaya. Ke

oe ke thaya go thota madiba. Dira gore morwa wa go yo mongwe, a yo befula mothepa. Monna a re lapa a leji lengwe. Bjale ka gobane mothepa o wa gana, o bona gore o ta dira bjang. A re monna a nkho, o nkha letha gwe.

6002 Mantšu a mothepa a supi thalo. Ka moragô ga mo monna a bolabotšê gore monna a nkho, o nkha letha gwe. Bjale ba dira gore thebaka the bolabolê mantšu a mothepa. Tha re, mothepa o re a ke nyake go dula le matswale. Ge go le bjale bokaone ke gore ke be modi wa teleng. Ke moka ke ôna mantšu a mothepa. Modi wa teleng o thaloša gore ke fo bikiwa, ke te ke dulê kante le monna. O ta no bona yo a mmônago a dula naê. Go thwa re bolabola e ka ba re bêka mogwapa. ~~Gover~~ Goviale ke motala. O re a go fêlê, fêla ka gore modi wa teleng.

6003 Thebaka tha goma tha boêla. Ka moragô ga mo a bolabotšê ka gore a go fêlê ka gore ke modi wa teleng. Ke moka ba bitša thebaka ba mmotša gore ke modi wa teleng. Thepela o botša ba ga makholo ka mokhwa o we. Ke moka a ya a ba botša ka mokhwa o we ba mmutšitšêgo ka ôna. Bjale ba botša

904

K34/82 2873

moredi wa bone. O ilé a re, mo go le bjale gôna go lukilé. Ba ilé ba bolaya hudi ba ija. Ke gore ditaba di fedilé.

6004 Mabore a bikiwa a ya a dula le Motala. Ka moragô ba khopêla thegô tha meeti. Ba ilé ba ba fa. Ka moragô ga mo a bikilwé, a bôna matswale wa gwe a tēna ka ngwahong wa gwe. Ngwetši a ka a rōbala ka ngwahong, o ilé a tōwa a rōbala ka ntē. Ka morwana ke ya le naga, goriale ke ngwetšé. Bjale ka morwana a tšoga a botša mmatswala wa gwe, gore matswale o nyakēlang ka ngwahong waka. A ke re o wa ntšeba gore e be e le nna mogatša morwa wa gwe. Ge bošego a ka goma a boya, la the ke la makala. Ke taya le naga. Taba e we ya go ya le naga, e ilé ya tšhoša mmatswala wa gwe.

6005 Mmatswala wa gwe a botša monna wa gwe. A bôna gore a mo tšhokomele, ke moka a ya a botša batswadi ba mothepe. Mmago mothepe o ilé a leka ka maata gore a bōnane le moredi wa gwe. Ba ilé ba mmōna, ba mmitša ba ya ba dula naé thopa ga-mmōgō le mmatswala wa gwe. Ba ilé ba mmotša gore o fo homola ge o bōna a tēna ka dikobong tša go. Ge e le bos-

904

K34/82 2874

la ke bja gwe. mang le mang o uhwilê gore wena o be o t̄ha nyake go dira boṭhola bjo we matswale a go a nyakago gore o bo dirê. O dumetšê ngwanaka, o be o ka t̄he ke wa di bōna ke baka la madiyo a lehu. Mothepe o ilê a thōma go lla. Mmagwe a re peelo a e boêlê bodulong ngwanaka, O t̄he ke wa iša peelo ya go kholê. Ke moka ba mo togê-la.

6006 Mabore a bulêla motala khoro. Letsatsi la dikêla. Bošego bja wa ntswe. Batho ba ya malaong. Mothepe a t̄ena ka ngwakhong wa gwe ala le-gogô a robala. Ka moragô a bōna yo la matswale wa gwe a e t̄a. O ilê a e khomediša boroko bjo bogolo. Monna a fitha a wêla ngwetši gōdimu. O ilê mo a re o wa phafoga, a hwetšana gore o robetšê naê. Mo la badimu ba t̄enago ka motheyô ke moka go fedilê. Ke moka o ilê a napa a dula naê.

6007 Ke t̄hêba khurwane t̄ha batwaphô. Ke dipolabolo t̄ša moradi ge a na le bagwêra ba gwe. Ge ba mmotša gore o dirētšeng mo o rōbala le matswale wa go. O re a ka robala naê, o diyo unekella. Bošego bja mathômô a ka ~~ho~~ lala ke robetšê. Bjale bošego bja la hobedi ke ilê ka hwa. Ke mokhwa

o we a ilego a dira ka mokhwa o we a rata-
go ka nna. Ke moka o nketse maanong, a go
tha na ka mokhwa o we nka dirago. Fêla bothola
a the bjaka ke bja gwe.

6008 Thalošo ya theeba ~~thaba~~ khurwane tha batswapô.
Ke molaô wa banna. Theeba khurwane ke nonyana.
Nonyana e we eja dikhura. Molaô o we ka bo-
talo ba o thaba ka gore: Theeba khurwane tha
batswapô, the itse the ija dikhura, beng batswa-
pô ba the nekella ba the bolaya. Bjale tha re
the ba fetola tha re a la mpolaya le neke-
letsê. Mo la ba the ke ba the nekella, e be
ba ka the ke ba the bolaya. Ke mokhwa o
we mabore a ilêgo a bolabola, ka ôna, a re a
diyo robala le nna o mpateletsitê.

6009 Motala o ilê a tswala moja-lefa ga be-
di. Moradi o ilê a tswala ngwana wa mothaka-
kana. Bakeng tha go mo rêla leina la Mata-
la, o ilê a mo rêla leina fêla. O ilê
a re ke mošapalome. Ka ngwana wa
bo bedi ke gôna a rêla leina la matala.
he ge a ilê a dira botholo bja mohuta o
we, bana ba ana mahu. Ka gobane mmagô
bona, o ta fêla a ba botse gore yo ke
makholo wa lena. Mong papa a lena, o
ilê a hwa ntweng ya matshipi. Ngwana

904

K34/82 2876

yo we mogolo yo we e be e le mong madi a Motala. Wa bo bedi ngwana e be e se madi a gwe.

6010 Ge e le dithuthunya a ka a di gadikela go di phura. Ba ilê ba bôna a ~~napa~~ napa a phe-rekanya melaô, ke moka ba moloya a hwa. Morwa wa gwe le yêna a mo šala moragô. Go ilê gwe šala ngwana yo la wa moragô a go mo rêla leina la matala. Ke yêna yo we a go šala a ba moja-lefa. Bjale leina la mohu leilê la šala la godišwa. Ke moka ke mafello a ditaba tša motala le mabare. Taba e we ya go dira ke Motala e ilê ya a roga kudu. Go lukilê kudu ge papagwe mohu wa khopiê a dula le ngwetši wa gwe, ge a the na barwa ba bangwe.

6011 Maphonye barwa ba gwe e be e le Ntolo le ~~Pamosa~~ Pamosa. Mosadi yo we e be e le mothologadi. Monna wa gwe Mmaeng goba motabeya, o ilê a hwa e the le ngwetši. Bjale bana ba we o ilê a no šala a bêtêga le ba bangwe. Ngwana wa pele ke Ntholo. Pamosa ke moratho wa gwe. Ntholo o ilê a tšeya mosadi wa gwe ka dikhomo tša go tšwa khaitšedi ya gwe mamabu. Dikhomo tša go tšwa Maphogabu di lebane Pamosa. He yêna o swanetše go loša mosadi, a yo nyala ka tšona.

6012 Pamona a ya a nyala ngwana wa malome wa gwe. Mogolo o ilē a fo nyala motho fēla. Bjale ga na mo we ke moka molaō wa fapana. Difeha ba swanetiē go loma ka mokhwa mangi. Ka gobane ka molaō e be e le mogolo yo we a swanetsēgo go tšeya mosadi ga malome wa gwe. Moratho e beyēna yo we a swanetsēgo go tšeya motho fēla. Ga na mo we ke moka ke taba. Dipolabolo tša batho tša ba tša tēna pēlong ya mogolo. A bōna gore moratho wa gwe a ka tše ke a khotella ge bana ba gwe, e ba digōlē. O tša tša a lumiša bana ba gwe ka tšepiring. Ge mogolo a šala a re o wa ba lumiša, ya ba bona ba lumilē pele. Bjale ka moragō bana ba gwe ba fetoga digōlē. Mogolo o ilē a loya moratho a hwa. Ba re o loilē ke yēna ka baka la gore o ilē a gana go tšama a o kwa lehu la moratho wa gwe. O ilē a hwa a šiya mosadi wa gwe e tšale mothepa.

6013 Ba ilē ba beka mathephoho. Ke yēna mosadi yo la a go šiya ke moratho. Mogolo wa moku a re go bōna letswēlē le tša totometšē ke moka a nyaka go dula le ngwetši wa gwe. Bjale mosadi a re re ka tšola, ka gobane ke wena matswale. Monna a ka a nyaka go kwa mo we mosadi a bolabolago. O bilē a feniga mosadi a dula nae.

904

K34 | 82 2878

6014 Ntholo a ka a nyaka go gudisa lapa la moratho wa gwe. Ka moragô ga mo mosadi a mo dumeletse go dula nae, a lebella mekhwa ya monna. Bjale monna o ile a tshaba go nyatsa lapa la mosadi wa gwe. Ngwana wa go siya ke moratho a tšena ke difeka. Ke gore o ile a bèlega ngwana wa mothankana. Ngwana yo we ke wa mohu ka molaô. Bjale ke wa mogolo wa mohu ka baka la gore o dula le mmagwe. Monna a ka a thohomela bolwetse bja ngwana. Mmago ngwana a tšama a nyakella ngwana motantane. Bjale ngaka ya mmotša gore ngwana o fehegetswe. Bana ba go ba ka the ke ba ba le bophelelo bjo bo botse ka baka la difeka, ka baka la gore e be e le wena yo we o swanetsego go ba mogolo wa mošata o we.

6015 Ngaha e ile ya re re no go botša mothamo fêla ge e le dithare tša go feholla ngwana re ka the go fê. Nka-be go tilê yêna papago ngwana, gôna whabe re mo fa. Le wena o wa tšeba gore mosadi mo a na le monna yo a dulago nae, molaô a o dumele gore mosadi a laolwê. Le ga na bjale re ke dirilê phošô ga ke go laotse. Le wena ke wena mosadi a o ngwana. A še mo we o ka fithago wa botša monna wa go gore ke be ke

904

K34/82 2879

ilē go laola. O no mmotšā fēla bolwetšī bja ngwana. Ge o bōna gore a thokomele, ke gōna o tša mmotšāgo gore ke tša tšama ke khopella ngwana dithare. Ka^e gōna re ka khōnago go go fa metantane.

6016 Mathephoko a ka a galōša mothothomelo. Ka moragō ga mo ngaka e mo laudišeditšē, ka mokhwa o la wa ka mo gōdimu, a laēla ngaka. Ngaka ya mmotšā gore mantšū ke a na we, ke mōka e tōga. A re go fitša gae, a botšā monna bolwetšī bja ngwana. Monna a ka a di šala moragō. Mong moradi wa gwe o ilē go bōna a dula naē, ke mōka a mo tšeya p'eto ka dithare. Ke tša gore ge a bōna yo la a mmōnē bjale ka ge e le mpja. Moradi wa go šiya moratho wa gwe a ka a šala tšē moragō. Ka gobane le yēna o wa tšeba gore monna a tšē wa gwe.

6017 O tše ke wa makala mo ke boya le mētantane. O botšā monna la mafello. O bōna mo a tša thokomele. O ilē a re ēna ke tša di bōna ka morwana. Moradi o ilē a re go yēna bolwetšī a ba beng. O ilē a khotella mo we monna a mmotšāgo. Ka morwana bja re go tša, a ya leeto la gwe. Moradi o ilē go bōna a tša mmōne, a gopola gore o ilē go tšama

904

K34/82 2880

a nyakella ngwana dithare. Ka mabanyana a kwa a bolabola ka lapeng la mosadi wa gwe. A ka a khōna go ya ka mo we lapeng ka baka la go tšhaba le ēhana la gore ba ka re o nyaka monna, o kwa lehufo. Moro a o na lešidi ke moka bothele.

6018 Ke tša tšama ke nyakella ngwana mešukutšwane. Ka moswana bja re gotha, a ya ga monna, a mmotša gore ke tša tšama ke nyakella ngwana mešukutšwane. Monna a ka a mo fetole. O ilē a utšha mathō a mo lebella. Ke moka mosadi a kwatamologa a tōga. O ilē a goma a boēla kowa ngakeng. A tšalošetsā ngaka ka mokhwa o we a tša nyakego go nyakela ngwana dithare. Ke moka ngaka ya re ka moswana o bolabole ka mokhwa o we. Nna a ke nyake go temiwa ke banna. Ke moka a mo fa dithare tša go feholla ngwana.

6019 Tša bolawa di a songwa. O ilē go fitša gae, a šupa monna dithare. Ke tšo baya, ngaka e mphile dithare. Ka baka le we tša o bōnē mo ke dira molwetši. O ilē a mmotša gore thepela o dira. Nna a še nna ngwana ma bōni. Ke gōna mosadi a bōna ga boṭe gore monna o nyaka go iša lapa la gwe thōrwane. Ke gore a nyake mo ke gola. Ke moka a ya a dira molwetši dithare tše la a go fiwa ke ngaka. Molwetši o ilē a fōla. Ke moka monna o šošetšē

- țela ya go ya ka lapeng la moradi yo la. Ke gore
- le go gata a țha gata. O ilê a lêla ngwana
- wa gwe a gola, a ba a kitima.

6020 Moradi a re a ka mela țhe kutu. Ke gore
- mmele waka o luhilê banna ba ka țhe ke ba
- nkhana. The beela ba beya ntweng, wa beya
- khopa e ya bôla. Ke gore nka țhe ke ka fo
- dula ke bitietswe bjale ka țheșego țha makêlê.
- Ke moka a khetha le-kwapa la gwe la mahhe-
- veta ditêbê. Monna a re go di bôna a lwa-
- ntšha le-kwapa le we. Moradi a re mo a še bo-
- dulo. Ke moka a rwala thoto ya gwe a ya a-
- ga khaufsi le ga gabô. O ilê agêla ke lona
- le-kwapa lela. Mote o we o ilê a o bitša go-
- re ke mote wa go šiya ke Pamosa. Moradi o ilê
- a gôdiša le-ina la mohu ka noši.

6021 Mathephoko a ômêla bjala ka lehufa.
- Mang le mang yo we a nyakago bjala o ța bo
- hwetša. țêla ka gare ga mote ke lekwapa.
- Mtholo a thôma go ba lepelaêlô. O ilê a ya
- tiatši le lengwe, a ya a mo fa bjala a nwa
- ka mokhwa o we a ratago. Letšatši le ilê la
- mo dikella a le mo we. O be a e tiriša,
- ka gobane o ilê a mo fa malaô, a țhe ke a
- nyaka go robala ka mo we nthe. A nyaka go
- robala le moradi. Moradi o ilê a leka go mmo-

904

K34/82 2882

tšā ga boṭe, empa a the ke a ukwišišā. A mmo-
tšā gore mo gōne o the nyake go robala mo, the-
pele gae gago. A re mo ke le gae la mang. A
re ke le gae la moratho wa go.

6022 O ilē a thōma go lwentšha lekwapa la batho
ba la. Lekwapa le we le ilē la e pakēla ka gore,
papa robalang ke bošego. A re go lona, o morwa
mang wena. Ke moka ntwā ya thōmēga. Mosadi
o ilē a ēma le lekwapa la gwe ba tiya Ntholo.
O ilē a o kwa gore di a baba, a lwēla go phonyo-
kha. O ilē a re go phonyokha a tšhabēla ga
mosadi wa gwe. Ba ilē ba mo gobatšā kudu. Mo-
sadi a šala a botšā lekwapa le we la gwe, a re
go lona, wena wa the ke wa re o be o e lwanāē.
O no re o ilē ge a nthaka, ke ilē ka tšhaba. Bja-
le ka nō kwa ba katana ka ngwahong. Ntwā ke
ya ka le yēna.

6023 Ntholo o nyaka go dira molato. Ka moswana
a kwa mmele ka moka o keketa. Bjale a nyaka
go tšeba gore lekwapa le mpolay^{ela} mosadi wa ka, ka
baka la goveng. Ba ilē ba mmotšā gore a go iwē
mo we goiwago. Monna a dira gore banna ba kho-
bakane ba mo kwišē taba e. Ba ilē ba khobaka-
na ga na mola moteng wa go šiya Pamosa. Banna
ba ilē ba bōna Ntholo ~~th~~ phōšō. Noga ga e late-
llewe moleteng wa bo yōna. Ge o be o na le taba,

904

K34/82 2883

nkabe o e bolabolê ga bote. Mothomongwe taba ya go e be e t̄a kwala.

6024 Ntholo o ilê a iša molato khorong. Ka moragô ga dipolabolo t̄še we t̄ša bona, a ka a di kwis̄iša. O ilê a re go kaone gore le-kwapa le mphê dikhomo t̄ša ka, a šale a dut̄ši le mosadi yo we wa gwe. A ba ka ba kwana naê. Ke ge a fapana nabô ba t̄ha kwana naê. Ka morwana ba o kwa ba bit̄šwa ka khorong. O ilê a re go fapana nabô mo we, ke moka a napa a leba khorong. O it̄še go fit̄ha a bega ba khoro, ba khoro ba amogêla taba ya gwe. Ka moragô ga mo a gumilê, ke moka ba šala ba roma motho go bit̄ša batho ba la. Ba re o ba bot̄še ka morwana ba nyakêga. O ilê a ba bot̄ša ka mokhwa o we ba ilego ba mo roma ka ôna.

6025 Letšat̄ši la kopano khorong ya Mašumu. Ba lekhota mo ba t̄šoga ba t̄šama ba phumula malaka ba libilê khorong. Ba melato le bona ba bjale. Ba ilê ba kopana. Lekwapa le we le lona le ilê la ba gôna. Letšat̄ši le t̄habilê, ditaba di t̄šefa mo le bolabola e t̄hale ka morwanyana. Mmudi wa lekhota a êma a bula lekhota, lekhota ka madulo a bona. Ba melato kholebê t̄ase. Ba ilê ba dula ka mokhwa o we mmudi wa lekhota a bolabot̄šego ka ôna. Bjale a gafêla ba fapani gore ba bolabolê. Ke moka mmudi wa lekhota a goma a dula fath̄e.

6026 Dipolabolo tša Ntholo. Morena lekhota la ba bina
 tou. Ke tšile mo khorong ka baka la go fapana le mora-
 di. Fela mabapi le phapano ya ka le moradi e be
 ke tša ta e bolabola ga boṭe ka tše gae. E be e
 ta re mo e šitile, e khōnē e ta me khorong. Bjale
 lehono ke moka e ya tšena. Moradi ke no bōna a to-
 ga ka moteng, a yo aga moṭe wa gwe khaufi le ba-
 tswadi ba gwe. Ka tšatši le ba khobatsišego ka
 lona, ke ilē ka ya go bōna gore moradi o dutši mo
 we le mang. Ke ilē ka hwetšana bjala. Ba ilē ba
 inpha ka nwa. Ka moragō ga mo letšatši le diketšē,
 ka bōna monna yo wa makhereta ditēbē a tšena ka
 ngwahong. Nna ke ilē o mang. Ke moka monna ke mo a
 utiya. Moradi o ilē a mo thikiša. Ke moke e kwa gore
 di a baba ke tšhaba. Ka morwana ke bitša banna ba
 geu. Bjale ba re gonna ke ne le phōō. Ke moke to-
 ga ke e ta mo khorong. Thobela lekhota ke nyaka monna
 yo a mpoṭše gore ke hwetlang le go mpha dikhomo tša
 ka.

6027 Dipolabolo tša Mathephoko. O ilē a loša bjale
 ka ge molaō wa basadi e le go loša. Monna yo ke
 be ke nyakilē go dula naē. Bjale yēna ka notē a bo-
 etša maoto moragō. A ka ka ka mo šala moragō bjale
 ka ge ke tšeba gore a še monna waka. Monna waka e
 be e le moratho wa gwe, o diyo hwa. Ka khētha lekwa-
 pa le. O ilē a mo raka. Ka bōna gore bokae ke

gore ke tšwé ka gare ga moete wa gwe. Ke agile waka moete. O ilê a tša a re o nyaka go robala le nna. Nna ke ilê ka mmotšha ga boete gore a togê bjale a tšeke a kwa. Ke moka ke mo ke lwa naê. O teile ke nna ka baka la gore bjala e be bo ntwaretišê. Monna yo a nkho-mêlê, a ke tša mo nyaka. Ke moka ke feditšê.

6028 Ba ilê ba gafêla ba-nna molato. Lehota le ilê la bôna monna phôšô. Ba re go monna, toga toga e toga khale, modiši wa khomo o tšwa nayo ka šakeng. O ilê wa dira keng ge o tša ka wa mo ganêla mo a tša tšwa ka moteng. Ke ilê ka re a thomé a diê ke tša khôna ke mmulabudiša. Go bônagala gore o mo rakilê, bjale o goma o duma tše diateng tša gwe. Le ga o dutšê naê, yêna e le gore ke ngwetšê wa go, a go na taba ka gobane ke motho wa dikhomo tše no. Taba a e bolwa bolwe ka tšatšê la bjala. Bôna lehono mosadi o go gobatšitšê. Noga ga e latelwe moleteng wa bo yôna.

6029 O ilê a tswalla khoro ka dipudi tše pedi. Ke moka ba iša ditaba moreneng. Khoši ya re ke nnete o na le phôšô. Nhabe a mo thibêlê letšatšê la mathômô. O mo lokolotšê gore a tšwe ka moteng. Lehono o reng a mo šala šala le moragô. O bigilê maaka mo khorong. Thepelang le mmotšê a tswallê khoro ka dipudi tše pedi. Ke moka a boêla a ya a mmotšha. Monna o ilê a dumêla phôšô ya gwe. Bakeng tša nyako ya

dikhano a ba ka ba e šala moragô, ka gobane moradi o bitša moše o we gore ke wa go šiya ke Pamosa. Ke moka ka morwana a tšiša dipudi molato wa fêla. Moradi a goma a ya a dula moteng wa gwe. A tšwela pele le go gôdisiša leina la monna wa gwe. Ke mafello a taba ya Ntholo le Mathephoko

6030 Mokhabêla o be a ena le morwa bare ke Matsitsane. Morwa wa gwe o ile a kwana le Kabasa. Ditaba tša kwano ya bona di bilé tša tšena le batwading. Batwadi ba ilé ba dumelana le tšeyano e we ya bona. Ka moragô ga matsitšani a tše makae, ke moka Matsitsane a hwa. O ilé a hwa le go nyala ba tšhefu ba nyala, ba tša filo kwana fêla. Theema tše re ba tšeelani ke ba ratani. Taba ya bobedi lehu a ba tšhale, wa tšhala o e pha madimabe.

6031 Tšeelano e we ya bona e ilé ya no šala e tšhale gôna. Mokhalabje yo we o be a ena le barwa, baratho ba mohu. Ba ilé ba ntšha pudi ya go tšhobôša mothepa. Ba ilé ba amogêla pudi e we. A ba ka ba nyaha go tšeba gore ngwana wa bona o tša lebella mang. Ka moragô ga pudi e la ya go tšhobôša, ba ilé ba dira bja-la bja tšhaana. Ka moragô ga bjala bjo we bja tšhaana, ke moka ba ya go nyala.

6032 Go bikiwa ga Kabasa le lehu la gwe. Ka morago ga mo a nyadiuile, ke moka ba khopela thego the meeti. Ba ile ba ba gafela moradi wa bona. Ba ile ba mmeka. Ba thabela diketšana pudi ya go ba palakanya. Ka morago ga mo ba tšo boya khonyene ke moka ba palakana. Go palakana ba palakana ba le kwa lapeng la bo mmikiwa. Le yena o ile a sala a tihaba leboti. A ya a goma a boya le phafana ya bjale. Ke moka ya nwewa. He baka la go ya malaong la fitsha. Ngwetši a ya ala legogo ka ngwakong wa gwe. O ile a bona go fitsha matswale wa gwe ka ngwakong. Moradi o ile a gana yo we matswale wa gwe. Ba ile ba lala ba katana boego ka moka. A ha a hwetšana thelo go fitshela boetha. Ngwetši a gopola go e polaya. Khopolo e ngwe ya mmotša gore taba e twanetše go tibiwa. Ka morwana a tibiša mmatswale wa gwe.

6033 Taba e ile ya khobakanela ke banna. Mmatswale wa gwe o ile a botša monna. Monna o ile a fetola ka gore ke noga e bolaya maala. Ke ge a bona gore taba ke e kholo. Ke moka a ya a botša moratho wa monna wa gwe. O ile a butiša. O ile a mo fetola bjale ka ge a ile a fetola moradi wa gwe. Moratho wa monna a re, di a kwala. Fela ngwana o laya ke batwadi ba gwe. Mmatswale wa gwe o ile a tibiša batwadi ba ngwetši. Ba ile ba afa ba e na le banna ba bedi. Kowa le gona go ile gwa ba banna ba ba raro. Bjale ge ba leha go butišiša taba, ba hwetšana moradi a gana matswale wa gwe.

Ba ilê ba botša mōkhalabje gore tōgēla ngwana, a mo ga-felê yo mongwe wa barwa ba go. Mōkhalabje le yēna a ka a dumēla. Ngwetši a re homolang, nna ke tša lamo-la ntwa e.

6034 Kabasa o ilê a e polaya ka thapō. Ka moragō ga mo a bolabotše lentšū la go lamolanya ka noši, ba ilê ba nyaka go tšeba gore o tša lamolanya ka mōkhwa mang. A re go bona le nyaka go tšeba la diyang. Ba re re fo nyaka go tšeba. A re go bona, ke tša le botša ke tša e: khopola. Ke mōka ba palukana taba e tša fēla. Ka mabanyana ba ya ba lala ba elwa bošego ka mōka. Ke gōna a ka a hwetsāna tšelo. Ka morwana a tloga a botša mmatswala wa gwe, gore ke lorilê ke a peela monna waka. Tora e we ya gwe a ya ka ya šadiwa moragō. Ka moragō ga dijō, a tšeya thapō a re o roba dikho-ne.

6035 Ba ilê ba tšwa letsolo la go tšama ba mo nya-kēla. Molaō wa ngwetši, o swanetsē go gōrōga letšatši le tšhešū la dikēla. Bjale ba ilê ge ba boya mabjale-ng ba hwetsāna a tše gōna. Ke bošego letšufi le tšwe-re. Ba ilê ba kitima ba ya ba mo tšhōla ga batwadi. Ba hwetsāna gore a gōna. Ba ilê ba leka ka maa-tša go kitima ka dihaaṭha, ba tšama ba butšiša go ba we a tšwalanego nabō. Ba tše ke ba mo hwetsā. Bjale re tša dira bjang ka go-bane ke bošego. Bokaone ko go lala re kwatamilē, re tša tšama

904

K34/82 2889

re mo nyakêla ka morwana. Ba ilê ba lala ba kwatamilê.

6036 Thefokutšo a re o ilê ko apeela monna waka. Ka morwana bja re go tša, ba ya ba khobakana bogadi bja kabasa. Ba ilê ba tša nyakisša di tšela tša go tšama ba mo nyakêla. Monna yo mongwe, a re a re butšišeng ngwana yo we a šetšego a mafokutša. Ba re wena o bolabotšê tšeršo. Ke moka ba bitša morešana, ba mmutšiša. A ka a ba fetola, o ilê a rothiša megôkhô. Motho a re o wa beufa, a bitšê ke moradi yo mongwe a mmutšišê. Go ilê gwa ba bjale. O ilê a mmotša gore ke no kwa a re ke gomê. A re ke ba dumedišê ka moka. Yêna o tša ya go apeela monna wa gwe mo we a lego gôna. Ke ilê ke ya naê, a re ke tša boya ka morwana go tša go mpitša. Ke moka a sobella ka nokeng ya mmakana.

6037 Ba ya ba mo hwetšana a lekeletšê ka nokeng gôdimu ga tšethare a hwilê. Ka morago ga mongwana a tšalutšê dipolabolo tša mohu. Ba ilê ba fêla maata. Letšolo la ya ka nokeng ya mmakana. Ba ilê ba tša nyakêla, ba o kwa monna yo mongwe a re mabothêla. Ge ba e ya ba hwetšana gore motho o e polailê. Ba ilê ba rwala mohu, ba mo iša ka gae. Ba mo ntšha a le ka ngwahong ba ya ba mmoloka khaufsi le lebita la monna wa gwe.

904

K34/82 2890

Ba ilê ba šitwa go ndišana lehu. Matswale wa gwe o ilê a thoka le botšhabêlo. Kwana ya bona ya napa ya fêla. Mosadi o ilê go apeeela monna wa gwe mo we go tha tibego ke motho. Ke moka ke mafello a ditaba. O khaotše taba ka go e polaya.

S. 1: Mmini moekopedi.

6038 Mmini moekopedi, ke monna wa go tšeya mosadi goba basadi. Bjale basadi ba we ba êma. Ke gore ba the ke ba bêtêga. Mothomengwe yo mongwê a bêtêga ngwana ka o thii, wa mothankana. Bjale ka moragô a hwa a furilê ngwana wa batho. Ga ana baratho goba bo morwa ragwe. Ke papagwe fêla yo we a šetšego. Bjale ka ngwetš'i yo la wa gwe, o swanetše go dira bjang ka yêna, ka baka la gore a na morwa. Le ge morwa wa gwe a ka hwa a šiya lefa. Dilo ka moka di swanetše go bônwa ke yêna papago moku. Taba e diyo ba buina kudu, gore ngwetš'i e dulê le matswale wa yôna.

6039 Burwane o ilê a tšeya basadi baba bedi. Maina a bona ke a: ~~Mapholo~~^{Matapa} le Pulane. Mosadi wa pele e be e le Mapholo. Pulane o ilê a ba mosadi wa mokokotšêlo. Bjale mosadi wa pele a bêtêga ngwana ba mo rêla leina la Makholomele.

904

K34/82 2891

Pulane o ilê a ba moopa. Burwane o ilê a ba
 phula mogopo go tšoga bosoguneng bja gwe. Basadi
 ba we o ilê a ba tšeya ka dikhomo tša go tšwa
 dikhaitšedi tša gwe.

6040 Makhholomele o ilê a retiwa go ba mediši wa
 dikhomo šakeng la ga Raganya. O ilê a tswadiša
 ganê ba mo fa ditholê tše pedi. Lešaka la di-
 khomo la agiwa ka buha la mediši a morwa wa
 gwe. Dikhomo tše we di ilê tša tswalla tša tšatša
 lešaka. Ka moragô ga mo a bolotše, ke moka a
 nyaka go loša moradi. Khopolo ya gwe o be a nya-
 ka go tšeya motswala wa gwe. Bjale papagwe a
 mo ganetsša. A re bôna khoro e ngwe o tšee. Ga
 e le mo we ga malome wa go ba na le mokhwa.
 Tša gôna di ntšitilê, o ka bôna ka mmago o foba
 le wena fêla. Mothomongwe le-loko le šele le ka
 tša la go gudiša. O ilê a kwa dipola bolo tša pa-
 pagwe.

6041 O ilê a loša moradi khorong ya ga Monguale.
 Leina la mothepa ba re ke Mohwa-a-loba. Ba
 ilê ba kwana le mothepa yo we. Ke moka a
 ya a botša batswadi ba gwe gore ke kwane le
 ngwana Monguale moredi wa Konko. Ba tšibiša
 batswadi ba mothepa gore re kwa ngwana wa
 rena, o re o kwane le ngwana wa lena. Mo-
 thepa le ôna o ilê wa dumêla. Ke moka

904

K34/82

2892

ba amogela the tseka thela tha go tšwa le thebaka.
Ke moka ditaba di fedile.

6042. Ba thopha dikhomo ba ya ba nyala mohwa-a-
loba. Dikhomo a di ntšhe ke motho a le nnoši mo
di tšwa di ya go nyala. Thalo e ba gōna bjale mo-
tho a šitwa go rēra thoto ya gwe ka gobane bo-
thatse a bo gōna. Banna ba leloko ka moka ba bi-
tšwa gammōgō le bo malome wa ngwana, ba tšilo
bōna thoto mo e tšwa e ya go nyala. Ba ilē ba
bitšwa ka moka ba khobakana. Bjale mokhalabje
a ba thalošetša gore le bitšitšē ke nna, ka gore
le tē le bōnē mo dikhomo di e tšwa. Ngwana o
kwane le ngwana wa ga mongaale. Bjale ke re di-
khomo tšē di a tšwa di ya go nyala ngwana yo
we. Ke moka ke thona the bitšetiwa.

6043 Malome wa Makholomele o ilē a belaēla. Ke
na le pelaēlō, ke khopela go nyaretša pelaēlō
ya ka. Ba ilē ba mo dumella gore a e nyaretše.
Ke ta gopola gore ke leonya. Gwa ba lona go ka
ba lona. Ke le tšibša fēla ka mokhwa o we mo-
tšogolo a hwetšane go dikhomo ka ōna. Dikhomo tšē
o dihwetšana ganna ka go ndišetša dikhomo tša
ka. Ke ilē ka mo fa e le dithōlē tšē pedi. Ke
mang yo we a kilego a dišetšwa dikhomo a lefa
modiši ka dikhomo tšē pedi. Ke mo filē dikhomo
tšē pedi ke re ke ngwana waka ke ya mo go-

diša, khanthe nna ke godiša malapa a bangwe.
Ke moka ke feditšê pelaêlô yaka.

6044 Matapa ke mmago mahholomele. He yêna
o ilê a êna le khaitšedi ya gwe. A re nna ke
itšê ke a bolabola, tša ka tša tšeya ke phefô.
Banna ba ilê ba thôma go gakanêga. Khanthe a
la ka la o kwana le mosadi wa go. Go riale mo
we go butšišā menna. A re ke a makala. Ngwa-
na o ilê go kwana le mothepa o we ka mmotša.
O ilê a dumêla. Lehono o wa mmakatsā ka mo-
khwa o a bolabolago ka ôna. Go tšeya yo we, a
še gore a ka the tha ta go tšeya yo we ngwa-
na wa malome wa gwe. O ta ta a mo tšeya. Di-
khomo ke tšê dintši ka šakeng, o ta no ntšha
tša šala. Ba re di a kwala, ra re togeleng tšê
we, re vakiše taba e re bitšeditšwego yôna.
Ba ilê ba kwana le lentšu la gore o ta no goma
a ya a tšeya yo we ngwana wa malome wa gwe.

6045 Ba ya šakeng la dikhomo. Ba ilê ba šupa-
na lesome la dikhomo tšê we di swanetšego go-
tšwa tšo nyala. Ka moragô ga mo ba šupane, ke
moka ba roma ba-nyadi go nyala. Ba ilê ba
nyala ka lona lesome la dikhomo. Ba ba botša
gore le šaletšê ke khomo ya twetši. Ke moka
banyadi ba boya, ba ba botša gore ba re lešale-
tšê ke khomo ya twetši. Ba re molato o we

re o kwilê.

6046 Lehu la makhholomele. O ilê a hwa le moradi a thešü a beke. Ba ilê moř la ba tha dutši ba lahalla go beka moradi, ke moka morogana a thabêga. Morero wa go beka moradi wa éma. Ba rakisä bolwetši bja gwe. Monna wa ngaka a ka a ba utêla. O ilê a ba batsä gore malome wa molwetši o wa belaêla. O re nka baka lang, dikhomo tša ka tšo ja ke mofuta o šele. Ba kilo tšeya ba thwa ba re, ba re, ke moka molwetši a napa a hwa. Dikhomo tša mphōphō a di ke di fêla ka tuu. Phoko e fêla e ba gōna. Ke moka ba rwala thōgō e we ya ga mořhabe ba iša le biteng.

6047 Ba ilê ba beka mohwa-a-loba. Ka moragō ga thello, ke moka ba ya go khopêla thegō tha meeti. Lentšü la go nyaka tswetši a la ka la ba gōna. Ba ilê ba no ba gafêla moradi wa bona. Ba no ba botša ~~tentš~~ lentšü fêla la gore le țebe gore molato wa lena ke khomo ya tswetši. Le bona ba ilê ba dumêla molato o we wa khomo ya tswetši. Ke moka ba beka moradi wa bona. Batswadi ba moradi a ba ka ba nyaka go țeba gore o ța ya a dula le mang, ka baka la gore ba moțeba gore ke mmuni moekopedi. O ța no khathana le yo mongwe a dula nae. O ța ba a bêtêgêla mohu bana.

904

K34/82 2895

6048 Burwane o ilê a bitša banna ba gabô, mabapi le bo bini boekopedi bja gwe. Ka moragô ga mo ba knobakane, ke moha a thagiša polabolo e we a ba bitšeditšego yôna. Ke bitšitšê ke nna ba bina tšou. Ke le bitšetša taba ya mosadi yo a tša tšwago go bikiwa. O be a tšeya ke mabu a la eka. Lehano a ke tšebe gore motho a ka dira bjang ka taba e. Ke bolabola ka mokhwa o we, ka gobane yo mongwe o tša tšwa go e polaya. Banna ba ilê ba re dipôô a di tšoke. Wena mo lethetšê, o tša na bôna yêna a e tšwa le nôô ya gwe. Ke dikhamo tša go šiya ngwana wa ka, ke swanetšê go sethêla ka noši. Ba re mo we go wa kwala, ge o kwana naê.

6049 Mohwa-a-loba o ilê a gana go dula le matswale wa gwe. Ka moragô ga mo a bolabotšê ka mokhwa o we, wa go nyaka go sethêla. Ba re a re nyake go bolabola tšê dingwê ka moswana. Ba ilê ba roma mokhekolo yo mongwe go bolabola naê. Mokhekolo yo we o ilê a ya. Bjale ke tšile mo ga go ngwanaka. O tšile mo o tšeba gore monna wa go o hwilê. Bjale matswale wa go a na morwa yo mongwe. Ka buka le we, o swanetšê go lebella yêna, ke yêna monna

904

K34/82

2896

wa go lehono. O ilê a fetola makholo yo we.
 He a nkwa makholo, le mo ke dutši a ke go-
 pole le go dula le yo we matswale. Ge le bolabo-
 la ka mokwa o we peelo ya ka e ya kholê ku-
 du.

6050 Mohwa-a-loba a ba khomo kata o e khoroše.
 Mokhehoko o ilê a leha ka maata go bolabola le
 mosadi. Dipolabolo tše we tša mokhehoko a tša ka
 tša thuša thelo. Ka moragô ga mo a bôna gore
 o šitilwê, ke moka a mo togêla. A fiha
 mo we banna ba khobakanego. Ke tšô boyu
 banna ba ga mothabê. Ke palame le ngwana.
 Ke likilê ka maata go mo iša kowa le kowa
 o wa gana. Khanô ya gwe, o re a nyake go
 dula le matswale wa gwe. O re ge go bolwa-
 bolwa ka mokwa o we, le mo gopotša kholê. Ke
 moka ke ôna mantšu a gwe. Banna ba re mo le-
 thetšê a le bjale. O ilê a di kwa le yêna a
 mo lethetša.

6051 A soma matswale wa gwe motabo wa gwe.
 Ka moragô ga matsatši a the makae, ba bôna
 mmatswale wa gwe a e ta go monna. Ke kwa
 ngwana o re o topame le mothoka wa gwe.
 Ka baka le we, o re la the ke la makala
 mo le mmôna fa. Ke morwa mang. A re ke
 morwa mokailê. A re yo we ke nama ya nama

ya geišu. Ke moka a bêtêga bana le moradi yo la. Bana ba we ba 'ana mohu. Mmagô bona o fêla a ba botša gore yo a še papa a lena. Papa wa lena o hwilê. Monna yo we o ilê a lêla bana ba la ba mohu. Ka moragô ga mo ba gudilê, ba raka.

6052 Go rakiwa ga monna. Ke molaô wa bathologadi. Ge ba bôna gore bana e thale ba kanyana, ba swara mošegela ka matsogô ka mabedi. Ka moragô ga mo a bôna gore bana ba gwe ba gudilê, ke moka a tha khôna go go tswara ga boše. Mafello o wa kwata o wa motiya. Ke moka barwae, ba thikiša mmagô bona. Ka tšatši le we o ta go bitša the taêla, tha go togêla lapa la thôna. Ke moka o go rakilê. Ke mo we ba rego, mothologadi ke phoka, ~~ke~~ tšatši la thaba e ya o loga.

~~6053~~

S. 2: Tša bosweng bjo.

6053 Batho ba bosweng bjo ba thala lehu. Go na le maloko a mangwe, a we a tha thepelago ka molaô wa ba khale. Molaô o we o rego lehu a ba thale. Maloko a mangwe a bjale. Kudu wa bôna ngwana wa ngwanenyana a thale, molaô o hwetšana batswading. Batswadi mo ba nyaka gore a the ke a thala, a ka the ke a tha-

1a. Ka theko e ngwê ke bona banenyana ba diyo thalago ka nozi. Ka gobane batswadi ba ka leka go mo gapeletša, ba bilê ba mo tiya a fo tšwêla pele le go gana.

6054 Mothepa mo a ilê a thala lehu, molato a o gôna. Taba kholo ke gore batswadi ba thôphê mesebjana ya mothadiwa ba mo fê. Ka moka bogwê ba hwê. Ba go thala lehu methe-
ng ya ba lehono ba fetšê. Molato ke gore me-
thepa e nyaka go ba bjale ka dirurubele. A
ba nyake go apara masaka. Ke mohlwa owe
dikharebe di thalago mabogadi a bahu. Ka go-
bane go ba mothologadi e thale wena yo mo-
swa go wa baba.

6055 Manyole o ile a thala lehu. Mampuru o
ilê a hwa a mo nyetšê. Bjale ka moragô ke
mo a e hwa. Batswadi ba gwe e be ba nyaka
a e ya bogadi. O ilê a ba ganêla. Bjale ba
thôma go mo tiya. A bôna gore ba ka ba ba
mmolaya, a tšhaba le dikompo. Ka moragô ba
thôpha thoto ba fa beng ba yôna. Ke moka
bogwê bja hwa bo eta mo we.

6056 Kodišê o ilê a hwa, a šiya a nyetšê mo-
sadi wa gwe. Ka moragô ga thello tha mohu,
ba ya go thobôša mosadi. O ilê a gana. Ke mo-

904

K34/82

2899* ✓

ka ba goma le nudi. Batswadi ba re, ba e khopelē-
lē ka gobane ba šita ke ngwana. Ba ile ba ga-
na mesebjana ya bona. Ke moka bogwe bja hwa.
Ka moragō ga mo bogwe bo hwilē, batswadi ba
re, re bone gore ngwana wa rena o be a ka
ya a twenyega. Ge e le madimabe, a na ta-
ba. Ya ba molato a o gōna, ka gobane tša bo-
na ba gapilē.

Mafello a ditaba.

he naneō la ditemana tša tema ya
29.

5924 Temana ya 1: Thoto ya khopē. P. 2833. L. 9

5988 S. 1: Mafella ntong. Pg. 2865 L. 10

5992 Temana ya 2: Lefa la khopē ya go loša.
Page. 2867 Les. 11.

6038 S. 1: Mmini moekopedi: P 2890 Les. 12

6052 S. 2: Tša boweng bjo. P. 2897 Les 13.

End. S 904.